

FRANC ČOPI – BOROTIN

V SPOMIN

V četrtek, 20. junija smo se ob 15. 00 uri nas koprskem pokopališču z vojaškimi častmi poslovili od enega zadnjih legendarnih partizanov, nosilca partizanske spomenice iz leta 1941, tovariša Franca Čopija- Borotina.

Bil je pogumen borec, ki je najlepša leta svojega življenja posvetil domovini. Obrambi pred fašizmom in nacizmom. Ovire zanj niso obstajale - ne, za njega ni bilo ne pregrad in ne mej; notranji klic domovine je bil močnejši od vsakega pomisleka na sebično udobje ali celo smrt.. Pogumno in ponosno je previharil vse viharje in se iz nešteti sovražnih metežev izvil kot zmagovalec in junaško in s pravim korakom nadaljeval pot do zmage vseh zmag. Do svobode, do priključitve Primorske k matični domovini. Zato je tudi samoumeven njegov prvi odločilni korak, ko je stopili še kot mladenič na pot protifašistične akcije in se postavili ob bok velikemu primorskemu rodoljubu Tigrovcu, sovaščanu sosedu Ferdu Kravanji. In tako ga je ta korak domovinskega in rodoljubnega klica usmeril na pot, ki ga je popeljala v najhujše preizkušnje raznarodovalne politike nad primorskim prebivalstvom. Kot, da bi zakoračili po poti zgodovinske narodove oporoke Tugomerjeve: »***Tvrd bodi, neizprosen mož jaklen, kadar braniti je časti in pravde narodu in jeziku svojemu !***«

In zdi se, da mu je usoda že ob rojstvu položila pot slovenstva v zibelko. Rodil se je sredi vojne vihre I. svetovne vojne 1916. leta , aprila dvaindvajsetega v Šentvidu nad Gosposvetskim poljem. Tam, kjer je zibelka prve slovenske državnosti, kjer so si Slave sinovi prosti volili vero in postave. Domača vas Čezsoča ga je pričakala razrušena in opustošena in komaj je vas ponovno zaživela, se je pojavila črna kuga, kuga, ki je grozila pomoriti vse kar je bilo slovenskega. Otroške oči so to beležile nezavedno in človeško občutile kot krivico in sledil je upor. Ob zavednem učitelju Sivcu in neustrašnih tigrovcih je pili pogum in odločnost za upor. A postalo je nevarno. In dozorela je odločitev, da pobegne s še dvema rodoljuboma na Gorenjsko, na Jesenice-zatočišče in postojanko posoških rodoljubov- tigrovcev. Zgodilo se je leta 1935. Po skrivni tigrovski poti iz Posočja v Tamar.

Začetek II. Svetovne vojne na slovenskih tleh ga je zatekel na Gorenjskem . Svojo junaško partizansko pot je začel v Cankarjevem bataljonu. Kot sam pravi v spominih je bil to čas težkih borb in pohodov Cankarjevega bataljona. Od Vodiške planine, preko Rovt v Poljansko dolino, Dražgoš do Mošenjske planine. Od tu so ga ranjenega odpeljali v sanatorij Emona. In spet usoda. Prav tu se je pred njim zdravil Ferdo Kravanja po bitki na Mali Gori. In prav Ferdo je bil prvi Primorec, ki ga je po okrevanju srečal v Ljubljani. Ukaz da morajo Primorci na Primorsko organizirat odbore OF in partizanske enote vama je prišel kot klic srca. Na poti čez jugoslovansko-italijansko mejo pri Hotedršici se je zgodil

pomemben in nepozaben partizanski krst. Ferdo mu je določil partizansko ime Borotin . To je vedno s posebnim občutkom poudarjal. Dolga in bogata je njegova pot v primorskih partizanskih enotah: od partizana Vojkovega voda do komandanta Tolminske čete, pa namestnika komisarja Prešernove brigade; nadalje sekretarja političnega dela XXXI. divizije in osvoboditev je dočakal kot član OZNE legendarnega IX. korpusa in z njim vkorakal v TRST. Po vojni je bil nekaj časa v Ljubljani, nato v Kopru kot član vojne uprave do končne razmejitvene črt med Jugoslavijo in Italijo. Od tu naprej je opravljal službe civilnega značaja.

Na njegovi partizanski poti je bilo toliko bojev in junaških zmag, ki so vredne spomina, a spomnimo se le dveh: dražgoške bitke in zavzetje italijanske postojanke med Drežnico in Kobaridom.

Ta podvig je tudi sam močno cenil saj pravi, da je »uničenje te postojanke naletelo na velik odmev na terenu med prebivalstvom ter aktivisti, kar je dvignilo njihovo samozavest v pravičnem boju proti okupatorju.« Padeč te postojanke je omogočil popoln komunikacijski prehod med bovškimi, kobariškimi in tolminskimi partizani ter tako očiščen pripravil teren za vzpostavitev Kobariške republike.

Čeprav je živel v Kopru , se je večkrat vračal v domačo vas Čezsoča. . Ponosni smo, da je bil naš sosed, počaščeni, da je bil naš vaščan. Tak borec za narodove pravice in taka partizanska legenda!

Od njega se je v imenu domačih, sovaščanov, lovske družine Čezsoča, zveze borcev za vrednote NOB in društva TIGR Primorske poslovil sovaščan in predsednik društva TIGR g. Marjan Bevk Tigrovcu , partizanu, vaščanu, predvsem pa junaka z veliko začetnico pripada posebno mesto v narodovem spominu. SLAVA MU!

Čezsoča, 23. junija 2013

M. Bevk, predsednik društva TIGR